

מחברת בחינה

לנבחנים ולנבחנות שלום,

נא לקרוא את ההוראות בעמוד זה ולמלא אותן בדיוקנות. אי-מילוי ההוראות עלול לגרום לתקלות ואף להביא לידי פסילת הבחינה. הבחינה נועדה לבדוק הישגים אישיים, ולכן יש לעבוד עבודה עצמית בלבד. בזמן הבחינה אין להיעזר בזולת ואין לתת או לקבל חומר בכתב או בעל פה.

אין להכניס לחדר הבחינה חומר עזר – ספרים, מחברות, רשימות – פרט ל"חומר עזר מותר בשימוש" המפורט בגוף השאלון או בהוראות מוקדמות של המשרד. כמו כן אין להכניס לחדר הבחינה טלפונים או מחשבים ניידים. שימוש בחומר עזר שאינו מותר יוביל לפסילת הבחינה.

כל חומר עזר שאינו מותר בשימוש, יש למסור למשגיח לפני תחילת הבחינה.

לאחר סיום כתיבת הבחינה יש למסור את המחברת למשגיח ולעזוב בשקט את חדר הבחינה.

יש להקפיד על טוהר הבחינות!

הוראות לבחינה

- יש לוודא כי במדבקות הנבחן שקיבלת מודפסים הפרטים האישיים שלך, ובמדבקות השאלון שקיבלת מודפסים פרטי השאלון המיועד לך.
- אם לא קיבלת מדבקה, יש למלא בכתב יד את הפרטים במקום המיועד למדבקת הנבחן.
- אסור לכתוב בשולי המחברת (החלק המקווקו) משום שחלק זה לא ייסרק. מותר לכתוב משני צדי הדף במחברת הבחינה.
- לטייטה ישמשו אך ורק דפי מחברת הבחינה. אין לתלוש או להוסיף דפים. מחברת שתוגש לא שלמה תעורר חשד לאי-קיום טוהר הבחינות.
- אין לכתוב שם בתוך המחברת, משום שהבחינה נבדקת בעילים שם.
- אין להוסיף או לשנות שום פרט במדבקות, כדי למנוע עיכוב בזיהוי המחברת וברישום הציונים.

בהצלחה!

12 17 סמל שאלון رقم النموذج שם השאלון ויחידות לימוד اسم النموذج والوحدات التعليمية הדבק כאן ↑ מדבקת שאלון الصق هنا ↑ ملصقة نموذج امتحان	18 21 מועד موعد 31 32 מס' תעודת זהות رقم الهوية 37 סמל ב"ס رقم المدرسة הדבק כאן ↑ מדבקת נבחן (ללא שם) الصق هنا ↑ ملصقة ممتحن (بدون اسم)	מדבקות לנבחן ملصقة ممتحن
--	---	-----------------------------

* הוראות בשפה הערבית מעבר לדף

* التّعليمات باللغة العربيّة على ظهر الصّفحة

وزارة التربية والتعليم

القسم الكبير للامتحانات

الإدارة التربوية

دفتر امتحان

تحية للممتحنين وللممتحنات !

الرجاء قراءة التعليمات في هذه الصفحة والعمل وفقاً لها بالضبط. عدم تنفيذ التعليمات قد يؤدي إلى عواقب مختلفة وحتى إلى إلغاء الامتحان. أعد الامتحان لفحص تحصيلاتك الشخصية، لذلك يجب العمل بشكل ذاتي فقط. أثناء الامتحان، لا يُسمح طلب المساعدة من الغير ويُمنع إعطاء أو أخذ مواد مكتوبة أو الحديث.

لا يُسمح إدخال مواد مساعدة - كتب، دفاتر، قوائم - إلى غرفة الامتحان، ما عدا "مواد مساعدة يُسمح استعمالها" المفصلة في نموذج الامتحان أو في تعليمات مسبقة من الوزارة. كما لا يُسمح إدخال هواتف أو حواسيب محمولة إلى غرفة الامتحان. استعمال مواد مساعدة غير مسموح بها يؤدي إلى إلغاء الامتحان.

يجب تسليم كل مادة مساعدة لا يُسمح استعمالها للمراقب قبل بدء الامتحان. بعد الانتهاء من كتابة الامتحان، يجب تسليم الدفتر للمراقب، ومغادرة غرفة الامتحان بهدوء.

يجب المحافظة على نزاهة الامتحانات!

تعليمات للامتحان

1. يجب التأكد بأن تفاصيلك الشخصية مطبوعة على ملصقات الممتحن التي حصلت عليها، وبأن تفاصيل نموذج الامتحان المعد لك مطبوعة على ملصقات نموذج الامتحان التي حصلت عليها.
2. في حال عدم حصولك على ملصقة، يجب ملء التفاصيل في المكان المعد لملصقة الممتحن، بخط يد.
3. لا يُسمح الكتابة في هوامش الدفتر (في المنطقة المخططة)، لأنه لن يتم مسح ضوئي لهذه المنطقة. يُسمح الكتابة على جهتي الصفحة في دفتر الامتحان.
4. للمسودة يمكن استعمال صفحات من دفتر الامتحان فقط. يُمنع نزع أو إضافة صفحات. الدفتر الذي يُسلم وهو غير كامل سيثير الشك بعدم الالتزام بنزاهة الامتحانات.
5. لا يُسمح كتابة الاسم داخل الدفتر، لأن الامتحان يُفحص بدون ذكر اسم.
6. لا يُسمح إضافة أو تغيير أية تفاصيل في الملصقات، وذلك لمنع عوائق في تشخيص الدفتر وفي تسجيل العلامات.

نتمنى لك النجاح!

עברית: הבנה, הבעה ולשון

על פי תכנית הרפורמה ללמידה משמעותית

א. משך הבחינה: שלוש שעות.

ב. מבנה השאלון ומפתח ההערכה: בשאלון זה שני חלקים.

חלק ראשון — הבנה והבעה — 50 נקודות

פרק א: הבנת הנקרא

פרק ב: כתיבה ממזגת

חלק שני — לשון — 50 נקודות

פרק א: שם המספר, אותיות השימוש ומילות היחס

פרק ב: תחביר
פרק ג: מערכת הצורות

סה"כ — 100 נקודות

ג. חומר עזר מותר בשימוש: אין.

ד. הוראות מיוחדות: 1. יש לקרוא את הטקסטים שבנספח ולענות על השאלות בגוף שאלון זה, לפי ההוראות.

2. לכתובת טיוטה אפשר להשתמש בעמודים האחרונים (24-25) של השאלון.

ההנחיות בשאלון זה מנוסחות בלשון זכר ומכוונות לנבחנות ולנבחנים כאחד.

בהצלחה!

חלק ראשון — הבנה והבעה (50 נקודות)

קרא את הטקסטים שבנספח המצורף, וענה על השאלות בפרקים שלפניך.

הקפד על כתב ברור, על כתיב נכון, על כללי הדקדוק ועל פיסוק הגיוני.

פרק א: הבנת הנקרא (25 נקודות)

ענה על כל השאלות 1-3.

1. א. בטקסטים 1 ו-2 מתואר שינוי שחל ביעדים של תנועות הנוער בארץ במהלך השנים. על פי שני הטקסטים (טקסט 1 וטקסט 2) ציין מה היו היעדים של תנועות הנוער בעבר, ומה הם היעדים של תנועות הנוער מסוף המאה ה-20 עד היום. (6 נקודות)

- ב. כתוב שתי סיבות שהביאו לשינוי ביעדים של תנועות הנוער: סיבה מטקסט 1 וסיבה מטקסט 2. (4 נקודות)

(שים לב: סעיף ג של השאלה בעמוד הבא.)

ג.

על אף השינוי ביעדים של תנועות הנוער במהלך השנים, הערכים הבסיסיים של התנועות מראשית התהוותן לא השתנו.

על פי שלושת הטקסטים שקראת, ציין ערך אחד שנשמר בתנועות הנוער, והסבר כיצד הוא בא לידי ביטוי בימינו.
(4 נקודות)

2.

א.

בטקסט 3 אפשר לזהות קולות המביעים פקפוק, הסתייגות והטלת ספק בערכה של הפעילות של תנועות הנוער כיום. הבא לכך שתי הוכחות מטקסט 3. (4 נקודות)

ב.

הבא מטקסט 3 ציטוט המפריך קולות אלה. (2 נקודות)

3.

אילו היית מקים תנועת נוער חדשה, איזה ערך היית רוצה להנחיל לחניכים בתנועה?
תוכל לבחור בערך שהוזכר בטקסטים שקראת אך בערך אחר החשוב בעיניך.
בתשובתך הצג את הערך, ונמק מדוע בחרת בו. (5 נקודות)

لا تكتب في هذه المنطقة

لا لכתוב באזור זה

/המשך בעמוד 5/

لا تكتب في هذه المنطقة

لا لכתוב באזור זה

[illegible]

לא לכתוב באזור זה

لا تكتب في هذه المنطقة

This image shows a single sheet of white paper with horizontal ruling lines. The lines are evenly spaced and run across the width of the page. There are no margins, text, or other markings on the paper.

لا تكتب في هذه المنطقة

לא לכתוב באזור זה

חלק שני – לשון (50 נקודות)

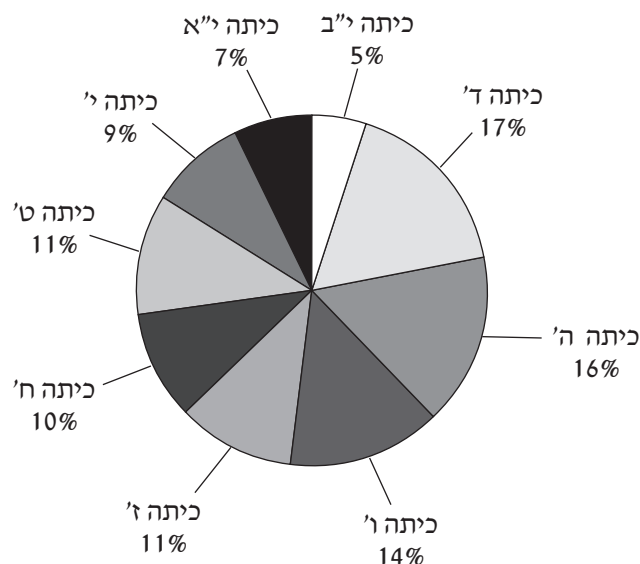
בחלק זה שלושה פרקים. עליך לענות על שני פרקים: על פרק א – חובה, ועל אחד מן הפרקים ב-ג.

פרק א: שם המספר, אותיות השימוש ומילות היחס – חובה (10 נקודות)

בפרק זה ענה על שאלות 5-6.

5. א. עיין בתרשים שלפניך.

התפלגות חניכי תנועות הנוער לפי כיתה (על פי אומדן 2015)

(מתוך ראמ"ה: הרשות הארצית למדידה והערכה בחינוך ומשרד החינוך [פברואר 2016].
תנועות הנוער בישראל. אוכזר מ-<http://cms.education.gov.il>)

ענה על שתי השאלות שלפניך על פי התרשים.

כתוב כל תשובה במשפט שלם, ואת המספרים מן התרשים כתוב במילים.

- כמה אחוזים מכלל חניכי תנועות הנוער בישראל הם תלמידי כיתה ז'?

- כמה אחוזים מכלל חניכי תנועות הנוער בישראל הם תלמידי כיתה י"ב?

(שים לב: סעיפים ב ו-ג של השאלה בעמוד הבא.)

ב. לפניך משפטים, ובהם מספרים מודגשים. כתוב במילים את המספרים המודגשים (אין צורך לנקד).

- לפי התרשים, שיעור התלמידים המשתתפים בתנועות הנוער בכיתה ד' גדול פי 3 _____ ויותר משיעור התלמידים המשתתפים בתנועות הנוער בכיתה י"ב.
- בכל קיץ הסוכנות היהודית שולחת מדריכים ל-196 _____ מחנות קיץ בארצות הברית ובקנדה.
- בנסיעה באוטובוס קראו החניכים בקולי קולות: "המדריך שלנו הוא מספר 1 _____".
- בשנת 2015 היו 52,967 _____ חניכים ומדריכים בתנועת בני עקיבא.

ג. במשפט שלפניך הקף את הצורה הנכונה של שם המספר ושל אות השימוש הנלווית אליו.

מחנה הקיץ של אחת מתנועות הנוער יחל השנה בעֲשָׂרִים וְחֲמִשָּׁה / עֶשְׂרִים וְחֲמִשָּׁה / עֶשְׂרִים וְחֲמִשָּׁה / עֶשְׂרִים וְחֲמִשָּׁה ביולי.

6. לפניך קטע מהזמנה למחנה קיץ של אחת מתנועות הנוער. בקטע מודגשות שתי מילות יחס בנטייה, אולם אחת מהן אינה תקינה.

הורי החניכים שלום,
אנו פונים אֵלֵיכֶם בבקשה לבוא ולסייע לנו במהלך המחנה.
נוכחות ההורים במחנה חשובה ונחוצה. הורים המעוניינים להתנדב יפנו למרכזים
ויירשמו אֶצְלָהֶם מראש.

מבין מילות היחס המודגשות בקטע הקף את מילת היחס שנטייתה אינה תקינה, וכתוב אותה בצורתה התקינה.

לפניך שני פרקים: פרק ב – תחביר, פרק ג – מערכת הצורות.
 בחר בפרק שלמדת: בפרק ב – תחביר **או** בפרק ג – מערכת הצורות.
 בפרק שבחרת ענה על השאלות לפי ההוראות.

ציין את שם הפרק שבחרת: _____

פרק ב: תחביר (40 נקודות)

בפרק זה עליך לענות על ארבע שאלות.

ענה על ארבע מן השאלות 7-11 (לכל שאלה – 10 נקודות).

שים לב: בכל שאלה שתבחר, ענה על כל הסעיפים.

7. א. לפניך שלושה משפטים. קרא אותם, וציין לאחר כל משפט את סוגו התחבירי: פשוט, מורכב, איחוי (מחובר).

I. למרות זיקתן של רוב תנועות הנוער למסגרות המפלגתיות של המבוגרים הן שמרו על מעמדן העצמאי.

II. אמנם הם מייצגים תנועות בעלות אופי שונה ואידאולוגיה שונה, אבל יש ביניהם שיתוף והבנה.

III. אף כי הפיכתה של השפה העברית לשפת ההוראה והדיבור היא פרי המאבק המוצלח של הסתדרות

המורים, הרי היה לבני הנוער חלק נכבד בהצלחה הזאת.

ב. ציין את הקושר הלוגי המשותף לכל המשפטים.

ג. המר את משפט II במשפט מסוג תחבירי אחר שישמור על הקושר הלוגי שבמשפט.

ד. בכל אחד מן המשפטים I-III סמן את החלק שבו מובאת הטענה של הכותב.

ה. ציין את התפקיד התחבירי של כל אחת מן המילים המסומנות בקו במשפטים.

במשפט I : הן _____

במשפט II : הם _____

במשפט III : היא _____ הזאת _____

8. א. לפניך שני משפטים מורכבים, ובכל אחד מהם מילת הקישור "אם" פותחת פסוקית.

I. אם ישאלו את החניכים מה הם הערכים החשובים ביותר בתנועה שהם חברים בה, מה הם יגידו?

II. נטע סיזל: "בעיניי, המדד להצלחה הוא השאלה אם אנחנו מצליחים לגדל אנשים שמגלים

מעורבות חברתית".

(1) במשפט I, תחם את כל הפסוקיות, וציין מעל כל פסוקית שתחמת את תפקידה התחבירי במשפט.

(2) במשפט I, המר את מילת הקישור "אם" במילת הקישור "לו", ושנה את המשפט בהתאם.

(3) במשפט II, תחם רק את הפסוקית הפותחת במילת הקישור "אם", וציין מעליה את תפקידה התחבירי במשפט.

(4) משפט II מוסר בדיבור ישיר את דבריה של נטע סיזל.

כתוב את המשפט מחדש כך שימסור את דבריה של נטע סיזל במשפט מורכב בעל פסוקית מושא בדיבור עקיף.

ב. לפניך שני משפטים, ובהם שמות פועל.

I. בשנות השמונים התעורר הצורך להחליט מה יהיו היעדים החדשים.

II. בשנות התשעים החלו תנועות הנוער להתגבר על המשבר.

(1) הקף את מספרו של המשפט שבו שם הפועל פותח פסוקית מצומצמת, וציין את תפקידה התחבירי של הפסוקית המצומצמת במשפט. _____

(2) ציין את התפקיד התחבירי של שם הפועל במשפט האחר. _____

9. א.

לפניך משפט המנוסח במבנה "לא/אין... אלא..."

אנחנו תובעים מן החניכים לא רק חשיבה, אלא גם עשייה.

בניסיון לקצר משפט זה רצה עורך הטקסט לכתוב אותו כך:

אנחנו תובעים מן החניכים חשיבה ועשייה.

הסבר לעורך הטקסט את היתרון שיש לנוסח המקורי של המשפט על פני הנוסח המקוצר.

ב.

לפניך משפט נוסף המנוסח במבנה "לא/אין... אלא..."

אין מדובר בארגון שתפקידו להעסיק את הילדים בשעות הפנאי, אלא במסגרת שמחנכת להגשמת ערכים.

איזה מן המשפטים שלפניך משתמע ממשפט זה? הקף אותו.

- אין מדובר במסגרת שמחנכת להגשמת ערכים.
- מדובר בארגון שתפקידו להעסיק את הילדים בשעות הפנאי.
- מדובר בארגון שתפקידו להעסיק את הילדים בשעות הפנאי ולחנך להגשמת ערכים.
- מדובר במסגרת שמחנכת להגשמת ערכים.

ג.

לפניך שני משפטים שיש בהם חלקים כוללים.

I. זכרו כי החברה הארץ-ישראלית הייתה חברה שבה כמעט כל ילד היה עולה חדש או בן לעולים חדשים.

II. חינוך לערכים מתבטא במעשים, ולא במילים בלבד.

(1) ציין את הקשר הלוגי בין המילים בכל חלק כולל.

הקשר הלוגי בחלק הכולל במשפט I: _____

הקשר הלוגי בחלק הכולל במשפט II: _____

(2) ציין את התפקיד התחבירי של המילים המסומנות בקו במשפטים.

במשפט I: עולה חדש _____

במשפט II: לערכים _____

(3) כתוב את משפט II במבנה "לא/אין... אלא...". שמור על משמעות המשפט המקורי.

10. א.

תנועות נוער רבות ניסחו דיברות שמבטאים את ערכיהם.

לפניך כמה מן הדיברות של תנועת "הצופים".

- I. הצופה דִּבְרוּ אמת. _____
- II. הצופה איש משמעת. _____
- III. הצופה מגן על החי ועל הצומח. _____
- IV. הצופה אינו נופל ברוחו, ובצר לו הוא מצטחק. _____

(1) • ציין לאחר כל אחד מן המשפטים I-IV, המשמשים דיברות, את הסוג התחבירי של המשפט:

פשוט, מורכב, איחוי (מחובר).

• אם יש במשפט חלקים כוללים – ציין זאת.

(2) אחד הדיברות מנוסח במבנה של משפט בעל חלק ייחוד.

• ציין את מספרו. _____

• העתק מן המשפט את חלק הייחוד. _____

• ציין את תפקידו התחבירי של חלק הייחוד במשפט. _____

• כתוב את המשפט במבנה רגיל (בלי חלק ייחוד). _____

• מה היתרון בניסוח הדיבר במבנה של משפט ייחוד על פני ניסוחו במבנה הרגיל? _____

ב. בסיומו של טקסט 2 מוזכרות מילות השיר "שירה, הנוער, שיר עתידנו" שכתב שמואל בס.

לפניך שתי השורות הראשונות של השיר.

שירה, הנוער, שיר עתידנו:

שיר התחדשות, בניין ועלייה.

- (1) המילה "שירה", הפותחת את השיר, היא צורת ציווי (מוארך).

מהו תפקידה התחבירי של המילה "שירה" הפותחת את השיר? _____

- מהו תפקידה התחבירי של המילה "הנוער" המסומנת בקו? _____

- (2) שתי השורות הראשונות של השיר רווחות בציבור בגרסה שלפניך:

שירת הנוער שיר עתידנו:

שיר התחדשות, בניין ועלייה.

בגרסה המקורית של השיר (שבראש סעיף ב) המילה הפותחת את השיר היא "שירה", ואילו בגרסה

הרווחת בציבור המילה הפותחת את השיר היא "שירת".

ציין לאיזה חלק דיבור שייכת כל אחת משתי המילים.

- "שירה" (בגרסה המקורית): _____

- "שירת" (בגרסה הרווחת): _____

11. א. לפניך קטע שפורסם במרשתת, מיומנו של מדריך באחת מתנועות הנוער. בקטע יש שיבושים אחדים בתחום התחביר.

שלום,
קוראים לי יהונתן, ואני מדריך של קבוצה בתנועת הנוער אליה אני שייך. השבת היה השבת האחרונה שלי כמדריך, והיא גרמה לי להסתכל אחורה ולראות מה עברתי עד כה. שאני מסתכל על התקופה הזאת של ההדרכה וחושב על השינוי שהחניכים עברו, אני מבין שאולי לא שיניתי אותם מן הקצה אל הקצה, אבל השפעתי והטבעתי בהם חותם. כל חניך קיבל את הדחיפה הגדולה ביותר שיכולתי לתת לו בכדי לממש את הפוטנציאל שלו.

השלם את הטבלה שלפניך: **העתק** מן הקטע שלושה שיבושים בתחום התחביר, **הסבר** כל אחד מן השיבושים במונחים תחביריים, **וכתוב** את הנוסח התקין.

	השיבוש	הסבר (במונחים תחביריים)	הנוסח התקין
1			
2			
3			

(שים לב: סעיף ב של השאלה בעמוד הבא.)

ב. (1) לפניך משפט דר־משמעי.

אתמול הגיעה הקבוצה מרמת גן.

- הקף את הצירוף שיוצר את הדור־משמעות במשפט.
- את הצירוף שיוצר את הדור־משמעות במשפט אפשר לנתח בשני תפקידים תחביריים שונים.
ציין את שני התפקידים התחביריים השונים של הצירוף.

(2) לעתים משפטים דר־משמעיים מובנים באופן חד־משמעי כשהם נטועים בתוך הקשר. כלומר, ההקשר גורם להבנת המשפטים באופן חד־משמעי.
לפניך שני משפטים דר־משמעיים.

I. בחירת יושב ראש מועצת תנועות הנוער הפתיעה אותנו.

II. למדריך אסור להרביץ.

בחר באחד מן המשפטים הדור־משמעיים I-II, וכתוב קטע קצר (שניים-שלושה משפטים) שבו תשבץ את המשפט הדור־משמעי שבחרת כפי שהוא, ובזכות ההקשר תעלה מן המשפט משמעות אחת ברורה.

פרק ג: מערכת הצורות (40 נקודות)

בפרק זה עליך לענות על ארבע שאלות.

ענה על ארבע מן השאלות 12-16 (לכל שאלה – 10 נקודות).

שים לב: בכל שאלה שתבחר, ענה על כל הסעיפים.

12. לפניך משפט וקטע קצר על פי הטקסטים, ובהם מילים מודגשות.

- בעבר הַשְׁתַּת החינוך בארץ על ערכים כגון טובת הכלל והחברה, אולם כיום החברה הישראלית מְתַגַּמֶּלֶת על הישגים אישיים.
- ההגשמה בקיבוץ אינה יכולה לְהַחֲשֵׁב עוד ליעד עיקרי. כיום תנועות הנוער מְעַרְבוֹת בַּעֲשִׂיָּה החינוכית והציבורית, והן מסגרת לְשִׁיחַ עָרְכִי על פי עָרְכִי מְגַלֶּה העצמאות וצורכי השעה של מְדִינַת ישראל. דוֹמָה שמימתן של תנועות הנוער היא לְהוֹכִיחַ בכל פעם מחדש כי הוֹלָמוֹת אותן מילות השיר: "שירה, הנוער, שיר עתידנו".

א. ציין את השורש ואת הבניין של כל אחד מן הפעלים שלפניך.

הַשְׁתַּת	שורש:	_____	בניין:	_____
מְתַגַּמֶּלֶת	שורש:	_____	בניין:	_____
מְעַרְבוֹת	שורש:	_____	בניין:	_____
לְהוֹכִיחַ	שורש:	_____	בניין:	_____
הוֹלָמוֹת	שורש:	_____	בניין:	_____

ב. ציין את הבניין של שם הפועל לְהַחֲשֵׁב שבקטע. _____

ג. מהי צורת העתיד של הפועל דוֹמָה שבקטע? הקף את התשובה הנכונה.

יְדָמָה יִדָּמָה יִדְּמָה יִדְמָה

ד. בקטע מודגשים השמות עֲשִׂיָּה, שִׁיחַ, מְגַלֶּה, מְדִינָה

(1) מבין השמות האלה הקף רק את השמות שנגזרו מְגֻזֶּרֶת ע"ו/י.

(2) ציין את השורש של כל אחד מן השמות האחרים.

ה. תנועות הנוער הן מסגרת לְשִׁיחַ עָרְכִי על פי עָרְכִי מגילת העצמאות.

מבין שתי המילים המודגשות הקף את המילה שיש בה צוּרָן גְזִירָה, וציין את משמעותו. _____

13. א. (1) לפניך שני משפטים, ובכל משפט מילה מודגשת.
- ציין לאחר כל משפט את חלק הדיבור ואת השורש של המילה המודגשת בו.

- כל חניך יגיע לפעולה בזמן. חלק הדיבור: _____ השורש: _____
- חינוך לעבודה עצמית המושתתת על יגיע כפיים של היחיד היה חידוש בולט.

חלק הדיבור: _____ השורש: _____

- (2) לפניך רשימת מילים.

יגע, יגע, לגעת, יגעת

מיון את המילים בטבלה שלפניך.

מילים שהשורש שלהן זהה לשורש של המילה יגיע	מילים שהשורש שלהן זהה לשורש של המילה יגיע

- ב. לפניך משפטים, ובהם מילים מודגשות.

- ססמת הצופים היא "היה נכון!" _____
- אדם זה כן במעשיו ובדבריו. _____
- "האם יש בכוחן של תנועות הנוער לכונן סולידריות חברתית?" _____
- המורה לחינוך גופני מכריז לפני כל ריצה: "למקומות, הכון, רוצ!" _____

- (1) ציין את השורש המשותף לכל המילים המודגשות. _____

- (2) ציין לאחר כל משפט את הבניין של המילה המודגשת בו.

- ג. לפניך משפטים ובהם פעלים מודגשים. כל פועל מודגש מובא בשתי צורות: בצורה תקינה ובצורה שאינה תקינה.

- כוחן החברתי של התנועות התבטא / התבטא בפעילותן להשגת היעדים הלאומיים והחברתיים.
- סיוזל: "אנחנו מסרבים לקבל את התפיסה שמאחר שהכול מבבל / מבבל, אי־אפשר להגיד כלום על שום נושא."
- אברקי: "בעיני הערך המוסף שתנועת הנוער מציעה / מציעה הוא התנסות בעולם המבוגרים."

- (1) מבין הפעלים המודגשים הקף את צורות הפועל התקינות בלבד.

- (2) בחר בפועל אחד שהקפת, ונמק מדוע הוא הצורה התקינה. _____

14. א. לפניך קטע, על פי טקסט 1.

תנועות הנוער חתרו לכינונו של עולם שבו גם השכבות החלשות בחברה יזכו לדיוור ולתזונה הולמים ולשירותי חינוך טובים ומתקדמים. תנועות הנוער דגלו ברעיון התקומה הלאומית ופעלו להעלאת המוני עולים לארץ. כל התנועות היו אמונות על השתלבות חניכיהן במערך ההגנה על חיי היהודים. תנועות הנוער היו מסגרת של חינוך מודרני לערכים השואב השראה מתורות של תיקון עולם בידי האדם. תנועת הנוער בארץ הייתה מסגרת שאפשרה הזדהות עם ערכי החברה. היא אפשרה את הכרת שבילי הארץ באמצעות טיולי הליכה בשבילים ובעמקים ושילוב של לימוד והנאה. תרומתן של תנועות הנוער באה לידי ביטוי בהיבט נוסף – פיתוח התרבות העברית המודרנית. תנועות הנוער השפיעו על השירה והריקוד העממיים וסייעו בהפצת השפה העברית ובהפיכתה לשפת ההוראה בבתי הספר בארץ.

העתק מן הקטע לטבלה שלפניך חמישה שמות פעולה מבניין הפעיל, וציין את השורש של כל שם פעולה שהעתקת.

שם פעולה מבניין הפעיל	השורש
1	
2	
3	
4	
5	

ב. לפניך הכותרת של טקסט 3 ובה הודגשה המילה "בניין", הכתובה בה פעמיים.

"תנועות הנוער: בניין חברה או בניין למשחקי חברה?"

לאחת מן המילים המודגשות יש משמעות של שם פעולה.

המר אותה בשם פעולה מאותו השורש וכתוב מחדש את הכותרת.

(שים לב: סעיף ג של השאלה בעמוד הבא.)

ג. לפניך ארבעה משפטים, ובכל משפט פועל מודגש.

- התנועה חִרְתָּה על דגלה יעדים לאומיים וחברתיים.
- המציאות השְׁתַּנְתָּה.
- התנועה עִנְתָּה על צורכי השעה.
- ההנהגה הפוליטית לא כִּפְתָּה את תפיסת עולמה על התנועה.

(1) מבין הפעלים המודגשים העתק את הפועל היוצא דופן מבחינת הגזרה, וציין את גזרתו.

הפועל היוצא דופן: _____

הגזרה שלו: _____

(2) ציין את הגזרה המשותפת לשאר הפעלים. _____

(3) ציין את שם הפעולה של הפועל כִּפְתָּה המודגש במשפט האחרון. _____

לא לכתוב באזור זה

لا تكتب في هذه المنطقة

לפניך משפטים ובהם מילים מודגשות.

15. א.

- תְּנוּעוֹת הַנוֹעַר הָאֶרֶץ-יִשְׂרָאֵלִיּוֹת הָיוּ בְּרֹבֶן תּוֹלְדָהּ שֶׁל תְּנוּעוֹת הַנוֹעַר הַצִּיּוֹנִיּוֹת בְּגוֹלָה, שִׁקְמוּ בַּעֲקֻבוֹת הַהִתְעוֹרְרוֹת שֶׁל בְּנֵי הַנְּעוּרִים בָּאֲרָצוֹת שֶׁבָּהֶן צִמְחוּ. בְּמִרְכָּזָהּ שֶׁל הַהִתְעוֹרְרוֹת הַזֹּאת עֲמְדָה הַתְּבִיעָה לְזִכְרוֹתָיו שֶׁל הַנוֹעַר לְקַבֹּעַ אֶת גּוּרָלוֹ בַּעֲצָמוֹ.
- תְּנוּעוֹת הַנוֹעַר הוֹשִׁפְעוּ מִתּוֹרוֹת שֶׁל תִּקְוָה עוֹלָם בְּיַד אָדָם.
- בִּשְׁנוֹת הַשְּׂמוֹנוֹנִים נֹוצַר צוּרָךְ לְתוֹר אַחֵר יַעֲדִים חֲדָשִׁים.

מִבֵּין הַמִּילִים הַמוֹדָגְשׁוֹת הַעֲתֵק אֶת הַמִּילִים שֶׁבָּהֶן הָאוֹת תִּ"ו אֵינָה שׁוֹרֶשֶׁת, וְצִיֵּן אֶת הַשּׁוֹרֶשׁ שֶׁל כָּל מִילָה שֶׁהַעֲתֵקָתָהּ.

ב. בטקסט 1 נכתב: "תנועות הנוער תרמו לעיצוב סגנון הלבוש הישראלי".

ברוח זו, לפניך משפטים שבהם פועלי לבוש.

בעברית לִּבְשָׁם בגדים, וְאִז פִּנְשָׁם אוּ מְסִינָם אותם.
אֶת הַכּוֹבַע חִבְשָׁם, כַּפּוֹת עוֹטִים, וְתַכְשִׁיטִים עוֹנִדִים אוּ עוֹדִים.
אֶת הַנְּעִלִים נוֹעֲלִים, וְאִז חוֹלְצִים אוּ מְשִׁילִים אותן.
כֹּתֵר שְׂמִים עַל הָרֹאשׁ.

- (1) • הַקֵּף אֶת שְׁנֵי הַפְּעֻלִּים שֶׁאֵינָם מִבְּנֵי קָל.
• צִיֵּן אֶת הַבְּנֵי הַמְּשׁוֹתֵף לָהֶם.
- כְּתוּב אֶת הַשּׁוֹרֶשׁ שֶׁל כָּל אֶחָד מִן הַפְּעֻלִּים שֶׁהִקְפַּתָּ.

- (2) • כְּתוּב אֶת שֵׁם הַפְּעוּל שֶׁל הַפְּעוּל עוֹטִים.
- (3) • כְּתוּב אֶת שֵׁם הַפְּעוּל שֶׁל הַפְּעוּל שְׂמִים.

- (4) • יֻלְּדוּ קִטְנִים יוֹצְרִים לַעֲתִים פְּעוּלֵי לְבוּשׁ, לְמַשֵּׁל: לְמַעַל מַעִיל, הַתְּפִיץ מִתִּי בִּפְּיָג'מָה.
הַסְבֵּר אֶת הַתְּהַלִּיךְ הַלְּשׁוֹנִי שֶׁהֵבִיא לִיצִירַת הַשּׁוֹרֶשִׁים בַּפְּעֻלִּים שֶׁיֻּצְרוּ הַיֻּלְדִּים.

16. א. לפניך קטע ובו מילים מודגשות.

בְּרֵאיוֹן שהתפרסם בַּבְּטָאוֹן של אחת מתנועות הנוער אמר אחד הרכזים: "בתנועה שלנו יש נְסִיוֹן להגדיר מהו טוב ומהו רע. בפעולות בתנועה אנו עוסקים בהקניית ערכים חשובים כמו ערך הַשְׁוִיוֹן, המאבק בגזענות ועידוד דיאלוג". גם בַּעֲלוֹן של התנועה נכתבו דברים דומים, והודגש הַיְתָרוֹן של ההשתתפות בתנועת הנוער על פני פעילויות אחרות.

(1) מבין המילים המודגשות הקף את המילה שנוצרה בדרך של בסיס וצורן סופי.

(2) ציין את משמעות הצורן הסופי במילה שהקפת. _____

(3) מיין בטבלה שלפניך את שאר המילים לשתי קבוצות על פי המשקל.

--	--

(4) בקטע יש מילה השאולה מלעז.

העתק את המילה. _____

כתוב למילה חלופה עברית. _____

(שים לב: סעיף ב של השאלה בעמוד הבא.)

ב. בטקסט 1 נכתב: "תנועות אלה חתרו אפוא לכינונו של עולם שבו גם תושבי **הפריפריה** [...] יזכו לדיור ולתזונה הולמים".

האקדמיה ללשון העברית פנתה לציבור בבקשה לסייע לה במציאת חלופה עברית למילה הלועזית **פריפריה**. אחת ההצעות הייתה המילה **שולָה**. הצעה זו עוררה זעם בציבור, ראה הכותרת שלפניך.

(על פי **ynet** — ידיעות אחרונות [23/6/16]. אוחזר מ-www.ynet.co.il)

(1) הסבר מדוע התעורר זעם בציבור על ההצעה "שולה" כחלופה למילה "פריפריה".

(2) בטבלה שלפניך מובאות הצעות נוספות למילה "פריפריה", והן ממוינות לקבוצות על פי השורש שלהן. ציין בטבלה שלפניך את השורש של כל קבוצת מילים.

המילים	הִקָּף הִקְפִּיָּה מָקַף הִקְפָּה מְקַפֵּת	סוּבְּבָה סָבָה סְבוּבָה סִבְבָּה	מַעֲטָפֶת עוֹטָפָה מַעֲטָף עוֹטֵף	צְדוּדָה מִצָּד	מְרַחֵקָה רְחוּקִית מְרַחֶקֶת
השורש					

(3) מבין המילים בטבלה העתק מילה אחת שנוצרה בדרך של שורש ומשקל ומשמעות המשקל היא מקום.

/בהמשך דפי טיוטה/

בהצלחה!

זכות היוצרים שמורה למדינת ישראל
אין להעתיק או לפרסם אלא ברשות משרד החינוך

לא לכתוב באזור זה

لا تكتب في هذه المنطقة

טיוטה

لا تكتب في هذه المنطقة

לא לכתוב באזור זה

מדבקת משגיח

ملصقة مراقب

"אתך בכל מקום, גם בבגרות.

בהצלחה, מועצת התלמידים והנוער הארצית"

"معك في كل مكان، وفي البحרות أيضًا.

بالتجّاح، مجلس الطّلاب والشّبيبة القطريّ"